Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2019–2020

24 587 **Justitiële Inrichtingen**

25 295 **Infectieziektenbestrijding**

Nr. 780 **BRIEF VAN DE MINISTER VOOR RECHTSBESCHERMING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2020

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft mij op 5 juni verzocht om een update voorafgaand aan het notaoverleg over de Justitieketen op 30 juni 2020. Deze update betreft de situatie in het gevangeniswezen ten aanzien van de bestrijding van het coronavirus.

U heeft daarbij verzocht specifiek in te gaan op de volgende punten:
1. de maatregelen in het gevangeniswezen om corona buiten te houden;
2. mogelijke versoepelingen (in het licht van het perspectief voor gedetineerden) zoals in de rest van de samenleving;
3. vanaf wanneer het weer mogelijk wordt bezoek te ontvangen van partners en kinderen;
4. personele inzet;
5. meerpersoonscelgebruik;
6. detentiefasering;
7. de mogelijkheden voor gedetineerden contact te hebben met hun naasten (zijn er genoeg telefoons, werkt de videoverbinding wel altijd, etc.);
8. het testbeleid van medewerkers en gevangenen;
9. of er genoeg beschermingsmiddelen zijn voor alle medewerkers.

Ik heb uw Kamer in mijn brieven van 13 en 15 maart en 2 april geïnformeerd over de getroffen maatregelen in het gevangeniswezen (punt 1).[1] Op 29 mei en 15 juni heb ik uw Kamer vervolgens bericht over de stapsgewijze versoepeling daarvan (punt 2) en de mogelijkheden voor gedetineerden om weer bezoek te ontvangen (punt 3).[2] In deze brief beperk ik mij daarom tot de overige onderwerpen (punt 4 t/m 9) waarnaar uw Kamer heeft gevraagd en geef ik tevens een doorkijk naar de situatie voor de komende periode.

[1] Kamerstukken 24 587 en 25 295, nrs. 763 en 765 en Kamerstukken 35 300 VI en 25 295, nr. 114.
[2] Kamerstukken 24 587 en 25 295, nr. 768.

kst-24587-780
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2020

Ad 4. Personele inzet

De coronacrisis stelt onze samenleving voor grote uitdagingen en vraagt van ons allemaal een bijzondere inspanning. Dit geldt ook voor de medewerkers van DJI. Ik herhaal dat ik grote waardering heb voor de wijze waarop zij zich in de afgelopen maanden aan deze moeilijke situatie hebben aangepast. Het vraagt veel van hen om dit binnen de inrichtingen in goede banen te leiden.

In de afgelopen maanden (januari t/m mei 2020) is de personeelsbezetting in het gevangeniswezen en de vreemdelingenbewaring toegenomen met ruim 405 fte (er zijn 681 medewerkers ingestroomd en 253 medewerkers uitgestroomd). Daarmee zat eind mei de bezetting op gemiddeld 99% van de beoogde formatie.
Het blijft van belang om nieuwe medewerkers te werven. Ook nu wordt de werving (op digitale wijze) voortvarend voortgezet.

Het ziekteverzuim onder personeel in het gevangeniswezen steeg aanvankelijk (eind maart) tot ca. 15%, maar is sindsdien weer gestaag gedaald tot inmiddels (17 juni 2020) ca. 9%. Dat is nog circa 1,5% hoger dan in de periode voor de coronacrisis. De personele bezetting is in alle inrichtingen toereikend om de continuïteit op een veilige en verantwoorde wijze te waarborgen.

Ad 5. Meerpersoonscelgebruik

Het gebruik van meerpersoonscellen is in de afgelopen maanden gedaald van ca. 30% naar 12% (op 22 juni 2020). Dat was nodig om van buiten komende gedetineerden de eerste twee weken in een eenpersoonscel te plaatsen om te kunnen nagaan of zij coronagerelateerde klachten zouden gaan vertonen en om gedetineerden met klachten te kunnen isoleren in een eenpersoonscel. Zoals aangegeven in mijn brief van 25 juni jongstleden (contouren aanpak achterstanden strafrechtketen) wordt inmiddels bezien wat de mogelijkheden zijn om de periode in de inkomstenafdeling in een eenpersoonscel te verkorten, uiteraard met voldoende waarborgen voor de veiligheid en gezondheid van gedetineerden en medewerkers.

Ad 6. Detentiefasering

De detentiefasering ligt niet stil. Zoals bij brief van 13 maart jl. is aangekondigd, is het verblijf in detentie van een beperkte groep gedetineerden tijdelijk geschorst. Dit betreft gedetineerden die aan het eind van hun straf zijn en al een groot deel van de tijd buiten de penitentiaire inrichting verblijven. Zij verbleven op de zeer beperkt beveiligde inrichting (ZBBI). Deze groep gedetineerden beweegt normaal gesproken dagelijks in en uit de inrichting. Voor personeel en gedetineerden is het veiliger om deze bewegingen zo veel mogelijk te beperken. Dit doen we door langer aaneengesloten verlof te verlenen waarbij het verlof wordt uitgevoerd met inzet van elektronische monitoring. Daarnaast is de plaatsing van nieuwe gedetineerden in een ZBBI opgeschort. Andere stappen binnen de detentiefasering, zoals het penitentiair programma vinden wel plaats. Inmiddels bent u geïnformeerd dat de detentiefasering geleidelijk aan verder wordt uitgebreid. Hiermee wordt ook verlof voor deze doelgroep weer mogelijk.

Ad 7. De mogelijkheden voor gedetineerden contact te hebben met hun naasten

Contact met familieleden en naasten is voor iedereen van belang, ook voor gedetineerden. Om de opschorting van bezoek en verlof te compen-

seren zijn de mogelijkheden voor beeldbellen (Skype) in hoog tempo vergroot. Binnen een week na de maatregelen waren er hiervoor 400 tablets beschikbaar. Voor 8.500 justitiabelen beschikt DJI inmiddels over 850 tablets met een veilige Skypeverbinding voor alle inrichtingen. Dit werkt goed: gedetineerden hebben veel meer mogelijkheden voor persoonlijk contact met vrienden of familie, ook als deze bijvoorbeeld in het buitenland verblijven. Daarnaast houden gedetineerden de mogelijkheid tot telefonisch contact.

Ad 8. & 9. Testbeleid en beschermingsmiddelen

DJI volgt de richtlijnen van het RIVM. Medewerkers nemen bij corona-gerelateerde klachten contact op met de leidinggevende en blijven zoveel mogelijk thuis. Met ingang van 1 juni 2020 kan iedereen met klachten passend bij een coronavirusinfectie zelf de GGD bellen voor een test. Justitiabelen met corona-gerelateerde klachten worden getest en geïsoleerd. Conform de richtlijnen gebruiken alleen medisch personeel en medewerkers die in direct contact komen met (mogelijk) besmette justitiabelen, beschermingsmiddelen. DJI beschikt over voldoende voorraad van deze middelen.

Vervolg versoepeling bezoek en verlof

Als het gaat om het aantal besmettingen, zowel landelijk als binnen de inrichtingen van DJI, zijn er geen contra-indicaties qua besmettingen om een nieuwe vervolgstap te kunnen zetten in de versoepeling van de regels rond bezoek en verlof.

Gevangeniswezen

Zoals gemeld in mijn brief van 15 juni jl. heb ik alle inrichtingen van DJI toegestaan het bezoek weer op te starten. Voor de penitentiaire inrichtingen geldt dat daartoe eerst aan de voorwaarden voor veilig bezoek voldaan dient te zijn. Zo goed als alle inrichtingen zijn hiermee gestart. Inmiddels kan in 19 van de 27 inrichtingen weer fysiek bezoek worden ontvangen.

De volgende stap in het verruimen van de bezoekregeling, beoogd per 1 augustus, is het mogelijk maken dat een gedetineerde meer dan één bezoeker per bezoekmoment ontvangt. Het zal echter per inrichting verschillen of en wanneer dit mogelijk wordt, gelet op het – ook met hogere bezoekersaantallen – kunnen blijven voldoen aan de RIVM-richtlijnen, zoals het houden van 1,5 meter afstand. Het streven is bovendien om met ingang van augustus de verlofmogelijkheden ten behoeve van re-integratie weer toe te staan, indien dit niet digitaal kan.[3]

TBS-klinieken en jeugdinstellingen

Voor de maatregelen rond verlof geldt dat per 30 juni a.s. voor de tbs-klinieken en jeugdinrichtingen de tijdsduur van onbegeleid verlof in tbs-klinieken en jeugdinrichtingen kan worden uitgebreid. Ook kunnen er tijdens deze verloven meer doelgerichte activiteiten worden gedaan, zoals boodschappen of een bezoek aan de gemeente. Tevens wordt de tijdsduur voor bezoek uitgebreid.

Vanaf augustus zal, als de situatie dat toelaat, verlof en bezoek in de tbs-klinieken en jeugdinrichtingen weer volgens het normale stappenplan plaatsvinden, zoals dat ook voor de coronacrisis gold.

[3] Het betreft enkel verlof ten behoeve van re-integratie op de vijf basisvoorwaarden.

Tot slot

In de afgelopen maanden heb ik u regelmatig bericht over de situatie in het gevangeniswezen. Dat gold zowel voor de start van de maatregelen als voor de versoepeling ervan. Met deze brief sluit ik deze informatieverstrekking hierover af. Zoals aangegeven in mijn brief over de aanpak van de ontstane voorraden zal ik u in dat kader informeren over de voortgang.

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker